

¿QUE HAN FET, LA FINANÇA I LA POLITICA INTERNACIONALS, PER A EVITAR QUE S'ARRIBES ON S'HA ARRIBAT?

El pla que ningú no coneix i que tant fa parlar...

A Londres creuen que no és possible arribar a un acord econòmic de caràcter internacional sense, abans, no resoldre el problema polític

Segons els cercles financers, hom voldria arribar a un apaivagament de caràcter econòmic, puix que la guerra d'Espanya i la d'Extrem Orient amenacen amb esfondrar les actuals relacions comercials i l'equilibri mundial

Sembla que a Pequín no hi ha aquella pau que deien els nipons

Toquio, 8. — El corresponent del «Nichi Nichi», a Pequín, creu poder afirmar que el Govern d'aquella ciutat desitja que hi siguin enviades tropes japoneses per tal de mantenir l'ordre i la pau i combatre el comunisme.

La guerra de Xina fa trontollar les finances nipones

Es parla d'un "pla de quatre anys", al Japó

Toquio, 8. — La sessió de la Dieta, el 22 de gener. Segons el «Nichi Nichi», el Govern prepara un pla de quatre anys d'expansió nacional. Es preveu, en efecte, que durant de prendre's mesures extraordinàries per a un període de quatre anys. Aquest pla comprèn l'expansió industrial, financera, comercial del país, especialment en relació amb les indústries pesades en coordinació amb els projectes de desenvolupament industrial de Manchúria i Xina del Nord. Aquest pla serà presentat a la Dieta en la pròxima sessió.

Al periòdic «Nichi-Nichi» el baró Goh, president de la Federació econòmica del Japó preveu que el finançament de les hostilitats existirà l'emissió d'importantes emprèstits. Remarca els perills de la inflació en massa, que provocaria les emissions de bons sense augment paral·lel dels impostos, la qual cosa augmentaria el perill de provocar una inflació semblant a la d'Alemanya després de la Gran Guerra. Subintenta la viva inquietud dels cercles industrials i financers que temen les repercussions socials que podria tenir el retorn dels soldats, crida l'atenció de financers i industrials sobre l'important problema que plantejarà el tracte dels soldats al seu retorn del front.

existint. Aquest matí, en els períodes de Londres, diversos redactors diplomàtics donen a entendre que és aquest principi que Neville Chamberlain ha d'examinar amb Van Zeeland, al qual li exposa amb tota claretat en les entrevistes efectives ahir. Es creu saber —segons determinats períodes— que en vista de les observacions que se li feren, especialment per part de Neville Chamberlain i Sir Frederick Leith-Ross —un dels principals assessors financers del Govern—, Van Zeeland ha determinat modificar el seu informe.

Es evident —segons opinió dels cercles conservadors— que Van Zeeland tindrà ocasió de consultar diferents Guberns abans de publicar el seu informe. Aquestes consultes permeten esperar que el document no serà una dissertació acadèmica, sinó que contindrà proposicions pràctiques.

Als cercles financers es destitja arribar a un apaivagament de caràcter econòmic, puix que la guerra d'Espanya i la de l'Extrem Orient amenacen amb enfonsar les actuals relacions comercials i el mateix equilibri mundial. Seria, però —estimen aquests cercles—, poc raonable embarcar-se en negociacions econòmiques internacionals, sense prendre prèviament grans precaucions.

Chamberlain insisteix diverses vegades sobre aquest punt davant la Cambra dels Comuns. Hi ha, evidentment, qüestions de principi que es plantegen abans d'entrar en negociacions. És que el pla de quatre anys, d'Alemanya, i les mesures analògiques d'Itàlia no són el resultat forçat de la situació econòmica en aquests països, o bé es tracta de preparatius deliberats amb vista a una guerra? És que aquests dos països no presentarien condicions que farien la discussió inútil des del començament?

Per a provar que no pot fer-se en el terreny econòmic sense prèviament arribar a un acord polític, és suficient recordar que l'ex- primer ministre belga senyor Van Zeeland no és l'únic viatger polític-econòmic. Lord Halifax no s'emportarà també acord de caràcter econòmic, susceptibles de contribuir a un apaivagament europeu? Chauvins i Delbos, a Londres, no parlen de qüestions econòmiques? El mateix Delbos no anà a l'Europa Central amb plans molt ben estudiats i que —de posar-se en vigor— accentuarien la millora d'aquella conca danubiana?

Ja veurem, doncs, el que serà el document de Van Zeeland. Si un conjunt de proposicions o un pla d'acció immediata.

Catalunya i la República, idea de llibertat

Tan airosament com fou iniciada, s'està coronant la presa de Terol. Totes les possibilitats de la República estan a punt de realitzar-se magníficament al sud-est aragonès, en aquest front que dona la cara a Catalunya.

Fa molts, molts mesos, comença a circular insistentment aquest "slogan": la guerra es decidirà al front d'Aragó. Aleshores, la dita podia prendre un aire absurd; la màxima actualitat bèl·lica estava lluny, la guerra era a d'altres fronts on oferia els seus més dramàtics aspectes: al sud, al centre, al nord... Catalunya romanien vigilant als voltants de les capitals aragoneses, on tenia reduït el feixisme després d'haver-li tallat resoltament el seu pas vers la mar.

I bé; el destí espanyol fa que la partida més important de la guerra es jugui des de Catalunya. El que semblava una dita absurda, gratuïta, ha estat convertit en una realitat. Coincidència? No, de cap de les maneres. Obediència a la història, obediència a una realitat ibèrica que no podia ésser graciosament alterada.

Catalunya fou el primer lloc de la República on el feixisme fou vençut sense apel·lació. I no fou pas per atzar. Vencérem el feixisme perquè a casa nostra el feixisme es llança al carrer vençut ja per endavant. El clima català no li era propici. A Catalunya l'esperit de llibertat no és pas un vestit nou. El liberalisme és consubstancial amb l'aire que els catalans respiren. Fa anys, fa molts anys, que el catalanisme ha estat i continua essent la gran escola del liberalisme.

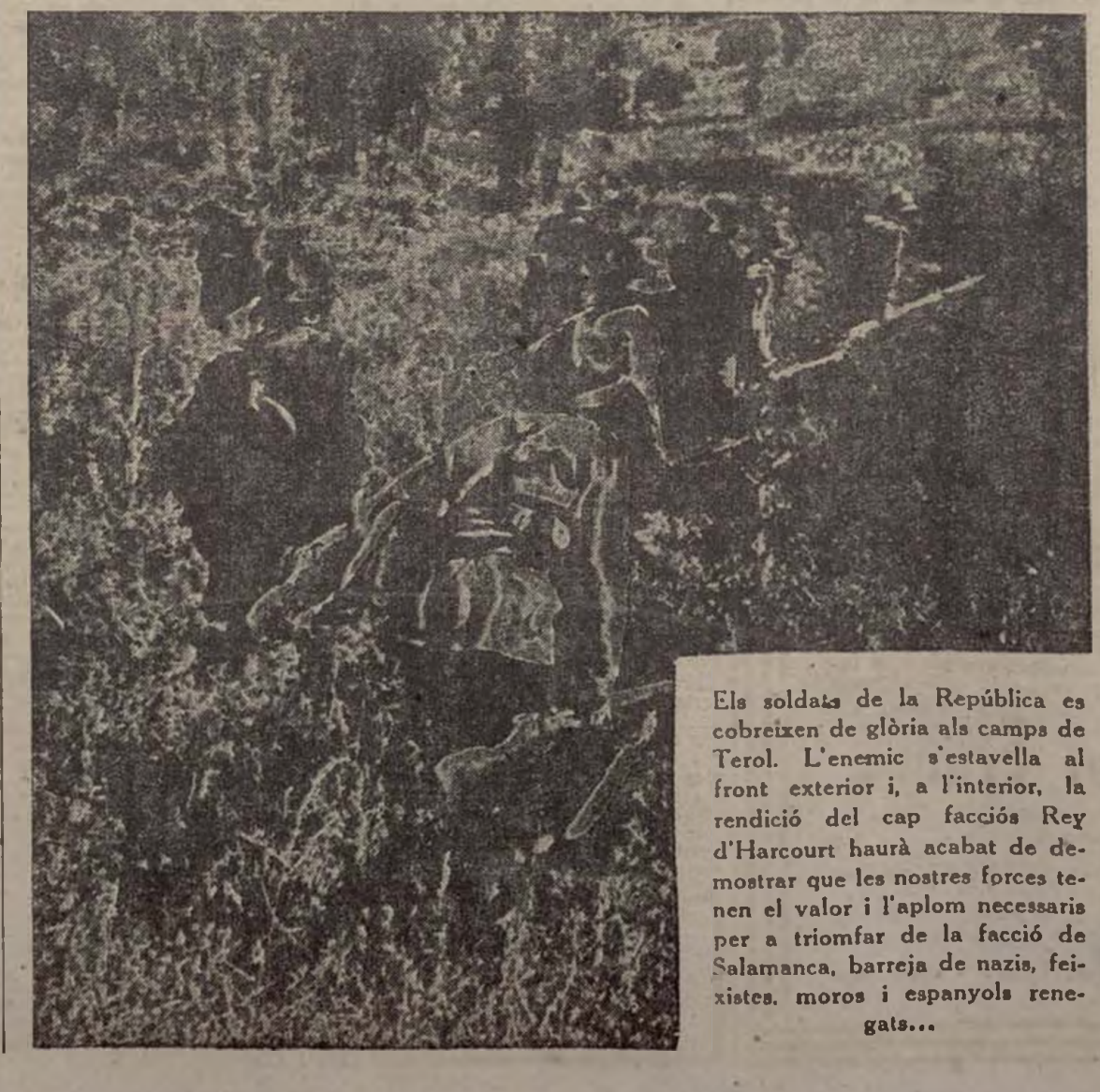
Per això no precisaven gaires actituds profitoses per a anunciar que la partida final de l'actual guerra civil espanyola es jugaria des de Catalunya i a l'entorn de Catalunya. Si tradicionalment la nostra pàtria és la trinxera de la llibertat ibèrica, havia d'ésser forçosament en temps de guerra quan aquesta trinxera faria el seu millor servei.

I aquí estan els fets, a la consideració de qui vulgui considerar-los. Passats els primers i inevitables instants de confusió, en l'orden dels quals cal posar-hi ideologies i mentalitats de procedència no catalana, el nostre poble dona un exemple admirable de comportament.

Quan el Govern central s'ha trobat en condicions de concentrar i de valorar totes les disponibilitats bèl·liques, ha estat a Catalunya on ha vingut a cercar l'atmosfera, el clima propici al treball eficaç i positiu. I el nostre poble, en tots els seus matisos, fent la pinya al voltant del Govern de la Generalitat, s'ha honorat acollint els supremes organismes de la República i facilitant-los la seva actuació.

A casa nostra no hi prosperen les intrigues menudes que emmetzinen altres llocs. La idea de Catalunya, d'una Catalunya integrada lliurement en una República renovada, presideix amb massa majestat els nostres destins històrics perquè gosem els uns i els altres intercalar-hi episodis secundaris. Per això els catalans, que fa ja una infinitat d'anys que lluitem i prosperem sota el signe de l'ambició progressiva, podem permetre'ns de somriure una mica irònicament davant dels estrabots dels qui, de tant en tant, se senten impulsats a venir a descombrir-nos la Mediterrània.

Quan nosaltres parlem de Catalunya i de la República, sabem exactament a què ens referim. Ens referim a aquella idea de llibertat que quan la darrera consulta a la voluntat popular agrupada en el Front d'Esquerres la immensa majoria dels catalans. Fou la mateixa idea de llibertat, Catalunya i la República, la que el 19 de juliol del 1936 estrangulà el feixisme tot just acabat de néixer. I és aquesta idea de llibertat, Catalunya i la República, la que ara, portada a un gran extrem de fusió, permet mirar amb confiança l'esdevenidor de la guerra.

Els soldats de la República es cobreixen de glòria als camps de Terol. L'enemic s'estavella al front exterior i, a l'interior, la rendició del cap facciós Rey d'Harcourt haurà acabat de demostrar que les nostres forces tenen el valor i l'aplom necessaris per a triomfar de la facció de Salamanca, barreja de nazis, feixistes, moros i espanyols renegats...

"CAL NO OBLIDAR QUE EL QUARANTA PER CENT DELS SOLDATS QUE LLUITEN AL FRONT SON CATALANS... LLUIS NICOLAU D'OLWER."
(De "La Publicitat")

ELS FERITS I EVACUATS DE TEROL

La Subsecretaria de Sanitat té ja muntada i en funcionament els serveis sanitaris precisos perquè en cap moment manqui la deguda assistència a la població civil de la capital i pobles de Terol recuperats pel «Frente» de la República.

L'esmentada xarxa de serveis és la següent:

A Puebla de Valverde, on s'organitza l'evacuació, ha instal·lat una infermeria apropiada per a assistència als casos d'urgència.

A Sarrión funciona un llatzeret per a la desinfecció i despollament.

A Güel, un hospital amb cent llits i amb capacitat suficient per a ampliar aquest nombre en cas de necessitat, així com una altra estació de despollament més completa que la de Sarrión, dotada de totes les instal·lacions corresponents.

El delegat de Sanitat a Aragó es troba permanentment a Terol per tal de prendre les mesures sanitàries que calguin a cada moment, i ha ordenat a més la Subsecretaria la tramesa a aquella serveis dels medicaments adequats i la sortida d'aquí de València i Castelló d'equips mèdics que atenguin les necessitats que es puguin presentar.

El ministre d'Estat visita el President Companys

EL SENYOR PERE COROMINES, M. LLORA

A la secretaria de la Presidència han manifestat als informadors que el president senyor Companys havia rebut al seu despatx de la Residència la visita del ministre d'Estat senyor Giral.

El secretari del president ha comunicat també als periodistes que la malaltia del president del Consell d'Estat senyor Pere Corominas tendeix a millorar.

LA SITUACIO MILITAR

La batalla de Terol

Quan escrivim aquestes paraules la contraofensiva enemiga en el sector de Terol està en tot el seu apogeu. Els facciosos han aconseguit amb algun retard, i han reaccionat amb tot el seu vigor. Es va veure des del segon dia de la nostra ofensiva al Baix Aragó que l'havíem sorprès i desconcertat per complet. Al començament l'enemic es defensava en desordre i a la desesperada, i demostrava, amb la confusió dels seus moviments, que aquells no obeten a un pla, sinó a les necessitats del moment tàctic i estratègic. Mentre al nostre camp funcionava la màquina militar amb regularitat i ordre perfectes, dintre de Terol i a les bases properes com Sigüenza, Calamocha, Albarracín, Calatayud i Saragossa, es succeïen els intents de maniobra, que moltes vegades es contradeïen i anul·laven. Aranda intentava en va reunir forces suficients per tal de remeiar el dany. Acusat per l'urgència, estacionat per "s angustioses crides que li fien des de Terol, llançava les seves columnes una rera l'altra, i quan les veia desfer-se: mig destruïdes pel nostre disciplinat foc, les reformava i els exigia nous avançaments mortífers. Finalment, concentracions curosament preparades per a altres empreses han estat tretes de llurs punts d'origen i llançades contra les nostres línies del Baix Aragó. Es lluita i es resisteix heroïcament. Masses d'aviació i d'artilleria, del feixisme internacional, es llancen contra les nostres línies recentment conquerides. Els plans de Franco han quedat desfets. Avui lluita en el punt que nosaltres nem escollit.

Els facciosos foren víctimes, en aquesta ocasió memorable, d'un excés de confiança. No havien comptat que llurs victòries del Nord es degueren en part essencialment a la superioritat enorme de llur material i al factor geogràfic. Suposem que Biscaya, Santander i Astúries haguessin estat connectades amb el front republicà d'Aragó, per la Rioja. Haurien estat possibles els èxits morals i militars indiscutibles de Franco i els seus amos? No, ben cert. A l'avenció italo-alemanya hi hauria estat vinculat, menys nombrosa segurament, però més audaç i valenta i dotada d'uns aparells de primer ordre. A llurs masses d'artilleria, esquadrons de carros d'assalt i a llurs tropes de xoc hauríem oposat les nostres divisions de maniobra.

Quan nosaltres ens indignàvem contra la fatalitat del mapa i contra les iniquitats de la política, de No Intervenció en sentit únic, i dièim que la lluita en els fronts de l'Est, de Lleuant, del Centre i del Sud seria molt diferent, la premsa de Valladolid, Burgos, Salamanca i Sevilla i les seves ridícules i que la realitat era que estaven vençuts sense remei.

Es clar que els assaigs honorífics de Brunete i de Belchite semblaven confirmar les nostres assercions. I el mateix Franco feu publicar una nota oficial on es reconeixia que començaven a tenir un Exèrcit. Però sucursals franquistes de l'estranger afirmaven que recorriem a excuses sempre cregueren els generals sublevats i els estrangers exòtics encarregats de dirigir-los en l'ombra, que ens limitàvem a esperar llurs ofensives casualment i resignats, i que no ens avançàvem a elles.

Si acabada la campanya del Nord, els facciosos haguessin fet baixar a Castella i Aragó les forces i el material sobrant, i haguessin muntat ràpidament, amb la base de les unes i de l'altre una operació de gran estil, probablement hauríem hagut de limitar-nos a una defensiva elàstica en profunditat, seguida de contratac, com a Brúguera, o a una resistència tossuda sobre un terreny limitat com a Arganda. Però el Nord havia "fet gasiar molt ferro i molta pólvora i vessar molta sang als facciosos. El viuent portat vuit mesos de lluites duríssimes i no foren capaçs, durant aquests mesos, d'organitzar operacions de regular envergadura, des dels Pireneus a Castella de Ferro. Com feu notar més d'un cop el crític militar de «La Dépêche de Toulouse», tenien milians per portar a fele feina dels seus ofensives simultànies, malgrat els recursos continus que rebien de l'exterior.

I es dedicaren, tranquil·lament, creient-se a cobert de sorpreses de transcendència, a una tasca de reagrupament d'unitats i de renovació de comandaments, que no estava acabada encara el 15 de desembre.

En ella els sorpreníem amb el nostre brusc assalt a Terol, que no esperaven que no pogueren calibrar durant les primeres 48 hores de lluita. Fets ho consideraren com una (finta desorientadora, o com un reconeixement ofensiu en gran escala. Els insults de Queipo, des de Ràdio Sevilla, a l'Exèrcit republicà, que qualificava de «banda de bandits» (sic) i de «emana de asesinos, la mà grande de la història i les seves grotesques ofenses —no ofèn qui vol, sinó qui pot— al general Sarabia, eren un clar exponent de la sorpresa produïda.

El nostre comandament tenia la convicció que l'Exèrcit de la República, malgrat la precipitació i angúnia amb què fou organitzat, es trobava ja en condicions de lluitar durament i de maniobrar amb agilitat, adue en circumstàncies difícils. I no volgué esperar i resignar-se a sofrir la voluntat de l'enemic. Ana al contrari, decidí imposar la seva, avançant-se als seus propòsits, frustrar els seus plans estratègics. De com ho ha aconseguit en donen fe els esdeveniments que tenen per escenari els fronts línia de la nostra guerra civil i nacional. Passà el que passà en l'esdevenidor, el fet és que la iniciativa ha canviat de camp, que l'adversari ja no lluita on vol i quan li convé, que l'estel manipolant i que els seus gogantins projectes d'invasió i rompiement estratègic s'han esvaït i que més enllà de les fronteres i de les aligues jurisdiccionals comencen a creure que anem a guanyar la guerra.

Duen de Roma que el general en cap de l'Exèrcit expedicionari italià d'Espanya ha escrit i enviat a Mussolini una llarga informació en la qual s'afirma que Franco no podrà vencer si no se li envien altres cent mil estrangers i el material corresponent.

Però, voldrà i podrà Mussolini fer el nou i enorme sacrifici? Per tal de decidir-lo, Franco li ha tramès un indecorós i lamentable telegrama ple d'adulacions i de suplicants. La premsa d'Itàlia l'ha publicat, per a vergonya del nom espanyol.

Però no serà amb humiliacions d'aquesta mena com Franco aconseguirà convèncer Mussolini. Aquest plantejarà el problema sobre termes essencials, d'un realisme pragmàtic. Inspirat en les circumstàncies i aquestes circumstàncies no són pas gens propícies a la intensificació italiana de l'esforç hispànic. La premsa francesa d'esquerra ve publicant informacions molt detallades referents a la situació interna d'Itàlia. Creix l'agitació contra l'aventura peninsular. La classe mitja està arruïnada i el proletariat sofreix una espaventable misèria. Es multipliquen els períodes i talls clandestins. En una paraula: les parets de l'edifici polític-social del feixisme comencen a esgarrar-se i a cràxir.

En aquestes condicions, s'atreveix Mussolini, que per l'altra part ha d'entendre la resistència abissina i les fluctuacions de la política centroeuropea, a enviar a Franco els cent mil homes que demana amb tanta urgència? Ens sorprendria molt.

I si no els envia, no veiem la manera com el seu aconsegui de la rebel·lió militar pugui complir les promeses que ha fet a Roma i a Berlín.

Sense comptar que, encara que els envia, tampoc no podrà complir les aquestes promeses...

(Del «Boletín Decenal» de la Secció d'Informació de l'Estat Major de l'Exèrcit de Terra. — 31 desembre del 1937)

